

MYRSKY ENERGIA OY

SUURIPÄÄN NATURA-ALUEEN VOIMAJOHDON KASVILLISUUS- JA LUONTOTYYPPISELVITYS TERVOLAN VITSAKANKAAN TUULIVOIMAHANKE

23.11.2023

PROJEKTINUMERO 317754

REV: A0

23.11.2023

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	3
2. Suuripään Natura-alue.....	4
3. Maastotyöt.....	4
4. Tulokset.....	4
4.1. Luontotyytit.....	4
4.2. Lajit.....	10
5. Johtopäätökset	12
Lähteet	13

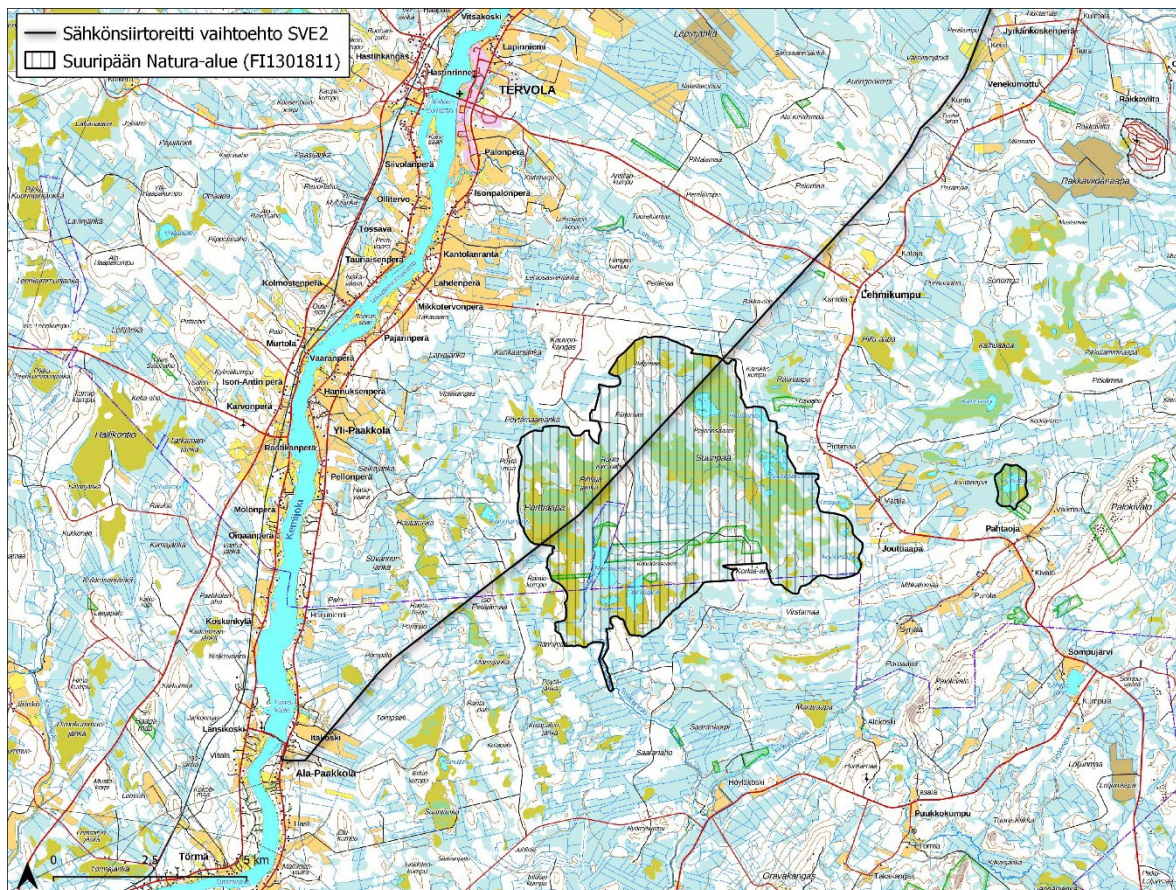
23.11.2023

1. Johdanto

Tässä raportissa kuvataan kesällä 2023 tehdyn kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen tulokset. Selvitys on osa Tervolan Vitsakankaan sähkönsiirtoreittivaihtoehto SVE2:n Natura-arviointia. Selvityksen tarkoitus on antaa tarkkaa tietoa Natura-alueelle sijoittuvan voimajohtoalueen kasvillisuudesta ja luontotyypeistä vaikutusten arvioinnin tueksi. Erityistä painoarvoa selvityksessä on annettu luontodirektiivin liitteen I luontotyypeille ja liitteen II lajeille sekä uhanalaisille putkilokasvilajeille.

Tervolan Vitsakankaan tuulivoimahankkeen hankesuunnitelman mukaisesti toinen sähkönsiirtovaihtoehto (SVE2) kulkee hankealueen itäpuolella Suuripään Natura-alueen poikki. Mikäli vaihtoehto toteutuu, nykyinen 220 kV voimajohto puretaan ja sen tilalle rakennetaan uusi 110 kV voimajohto. Pylväät pyritään sijoittamaan nykyisille paikoilleen.

Selvityksen maastotoista ja raportoinnista vastasi FM biologi Anni-Elina Tietäväinen ja laadunvarmistuksesta vastasi FM biologi Tarja Ojala, molemmat WSP Finland Oy:stä.

Kuva 1. Selvitettävä sähkönsiirtoreittivaihtoehto ja Suuripään Natura-alue.

23.11.2023

2. Suuripään Natura-alue

Suuripään alue-Natura-alue (FI1301811, SAC/SPA) sijaitsee Tervolassa Kemijoen itäpuolella, osin Keminmaan puolella. Vitsakankaan tuulivoimahankealue sijaitsee heti Natura-alueen länsipuolella.

Suuripään alue koostuu useasta suoalueesta ja lehtometsäalueista. Suoalueet kuuluvat soidensuojeluohjelmaan. Alueen suojeluperusteita ovat luontodirektiivin liitteen I luontotyytit ja liitteen II lait sekä lintudirektiivin liitteen I lajit.

Tervolan Suuripään suoalueet ovat Natura-alueen tietolomakkeen kuvauksen mukaan enimmäkseen rimpinevaa ja lyhytkortista nevaa, mutta naturaluontotyypeistä myös keidasuot, letot, aapasuot, metsäluhdet ja puustoiset suot mainitaan. Näistä letot ja aapasuot ovat pinta-alaltaan merkittävimpiä.

3. Maastotyöt

Selvitys suoritettiin 13.6. - 15.6.2023 liikkumalla maastossa olemassa olevaa voimalinjaa seuraten. Selvitysalue kattoi voimalinjan ja sen lähiympäristön Natura-alueen rajauksen sisäpuolella. Tausta-aineistoina käytettiin alueen aiempia luontotyyppiselvityksiä (Metsähalitus), Natura-alueen tietolomaketta ja Natura-alueen tila-arviota.

Selvitysalueella voimalinja kulkee Natura-alueen poikki sen pohjoisosassa ja kulkee Porttiaavan, Pihlajajängän, ja osin Suuripään suoalueiden poikki. Voimalinja ylittää myös neljä kangasmaa-aluetta. Kangasmailla kasvillisuus on pidetty matalana voimalinjan alla.

4. Tulokset

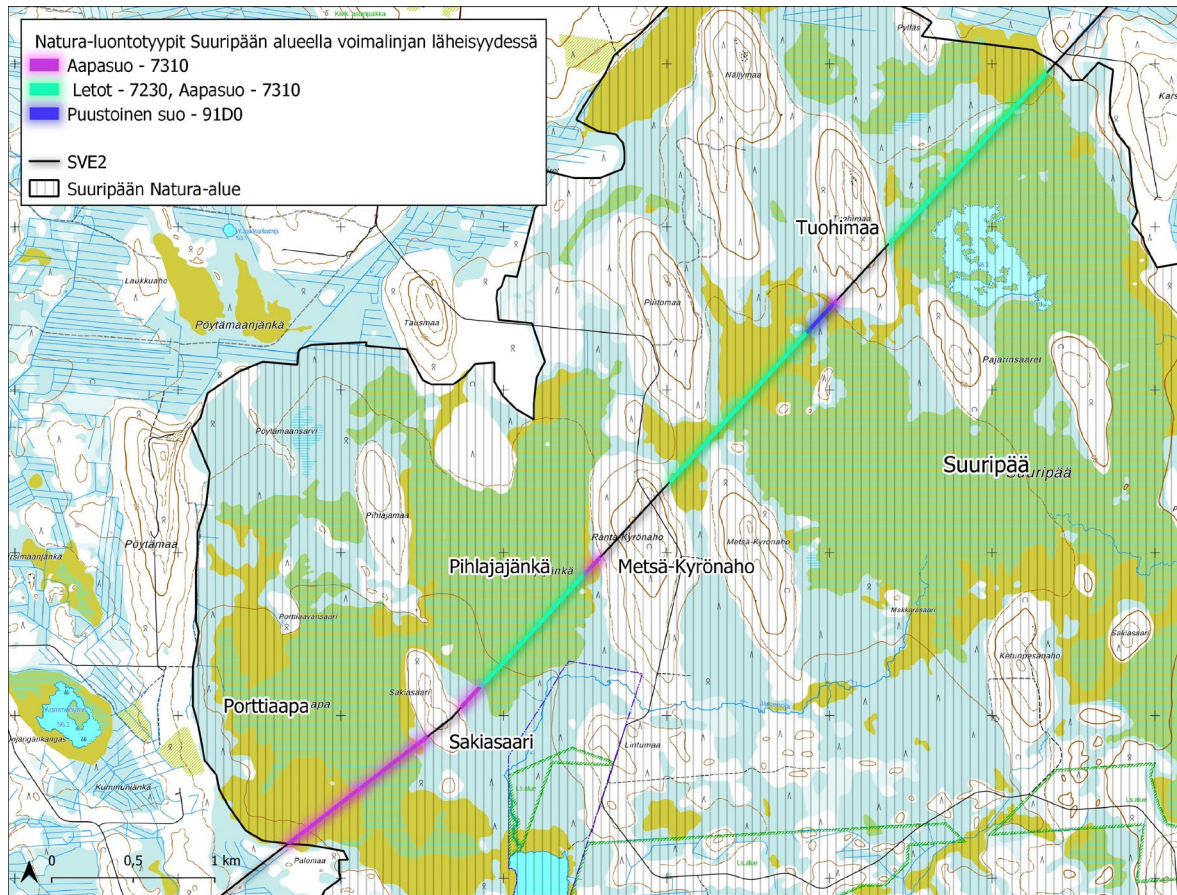
4.1. Luontotyytit

Selvityksessä keskityttiin Natura 2000 luontotyyppien ja näiden edustavuusluokkien määrittämiseen. Kivennäismaalle sijoittuvaa aluetta ei kartoitettu tarkemmin, sillä näiden alueiden puuvartinen kasvillisuus on poistettu, eivätkä alueet edusta mitään naturaluontotyyppiä.

Selvitysalueen Natura-luontotyytit ovat Aapasuot (7310), Letot (7230) ja Puustoiset suot (91D0). Letot ovat osa aapasoita, minkä vuoksi nämä luontotyytit esiintyvät päällekkäin.

Tervolan Suuripään suoalueet ovat Natura-alueen tietolomakkeen mukaan enimmäkseen rimpinevaa ja lyhytkortista nevaa. Selvitysalueella nevaa esiintyi lähinnä vain Porttiaavalla, ja muualla suoalueiden keskiosat olivat edustavia lettoja. Kivennäismaa-alueiden reunavyöhykkeillä esiintyi rämettä ja hieman nevaa.

23.11.2023

Kuva 2. Naturaluontotyytit selvitysalueella.

Voimalinjan alla suoluontotyytit ovat säilyneet erinomaisesti pylväiden paikkoja lukuun ottamatta. Natura-luontotyyppien edustavuus on suoalueilla kaikkialla erinomainen, kun jätetään huomioimatta pylväiden paikat ja niiden välitön lähiympäristö.

Porttiaapa

Porttiaapa on laaja nevasuo, joka jakautuu keskeltä selvästi eteläpuolen lyhytkorsinevaan ja pohjoispuolen rimpinevaan. Suon edustavuus on erinomainen kaikkialla muualla paitsi aivan Natura-alueen reunalla ja pylväiden välittömässä läheisyydessä. Vaikutus on niin pieni, ettei sillä ole vaikutusta luontotyyppien edustavuuden arvioinnissa.

23.11.2023

Kuva 3. Porttiaavan eteläosa on lyhytkorsinevaa.

Kuva 4. Porttiaavan keskellä suotyyppi vaihtuu erittäin märäksi rimpinevaksi.

Sakiasaari

Voimalinjan osuudelta kasvillisuus on pidetty matalana. Muuten kangasmaalalla on tuoretta kuusivaltaista kangasmetsää.

23.11.2023

Pihlajajänkä

Pihlajajängän eteläosa on kituliaasti mäntyä kasvavaa rämettä, joka vaihtuu edustavaksi lettosuoksi. Pohjoisosassa leton ja kivennäismaan välissä on nevakaistale. Pihlajajängällä on selkeä yhdensuuntainen jännerakenne, mutta voimalinjan alla se on huonosti erotettavissa, eikä niin selkeä kuin muualla.

Kuva 5. Pihlajajängän lettoa. Taustalla näkyy Sakiasaaren kangasmaa.

Ranta-Kyrönaho

Ranta-Kyrönaho on kangasmaasaareke Pihlajajängän ja Suuripään suon välissä. Alueen keskellä kulkee Lintumaantie. Voimalinjan molemmin puolin on eri-ikäistä tuoretta mäntyvaltaista kangasta.

Suuripää

Suuripään suoalue kattaa noin puolet selvitysalueesta. Suuripään suoalue on huomattavan laaja, yhtenäinen ja edustava. Alue kattaa kaikki suoalueet Lintumaantieltä Natura-alueen pohjoisrajalle asti. Suon keskellä on Tuohimaan kangasmaalaikku. Selvitysalueen suot ovat edustavia lettosuota lukuun ottamatta kivennäismaan reunoilla olevia rämevyöhykkeitä. Suo on vaihtelevaa, ja lettotyypit (rimpilettoa, uhanalaisuusluokka Pohjois-Suomessa; silmälläpidettävä, NT) ja suon valtalajit vaihtelevat. Yleisesti suon edustavuus on erinomaista. Alueen keskellä on järviruokovaltainen lettolaikku, muualla sarat ja raate ovat putkilokasveista valtalajeina. Alueella on myös runsaasti avovettä ja vesiuomia sekä lettolierosammalvaltaisimpia rimpia.

Suuripään osa selvitysalueesta on edustavan ja laajan lettosuonsa takia selvitysalueen luontotyyppiarvoiltaan arvokkain osa. Kaikki selvityksessä havaitut uhanalaiset kämmekkälajit havaittiin Suuripään alueelta.

23.11.2023

Kuvat 6 ja 7. Näkymiä Suuripään suoalueelta.

23.11.2023

Kuvat 8 ja 9. Näkymiä Suuripään suoalueelta.

Tuohimaa

Tuohimaa on kivennäismaa-alue Suuripään suon keskellä. Voimalinjan alla on lähinnä taimikkoa ja kanervikkoa.

23.11.2023

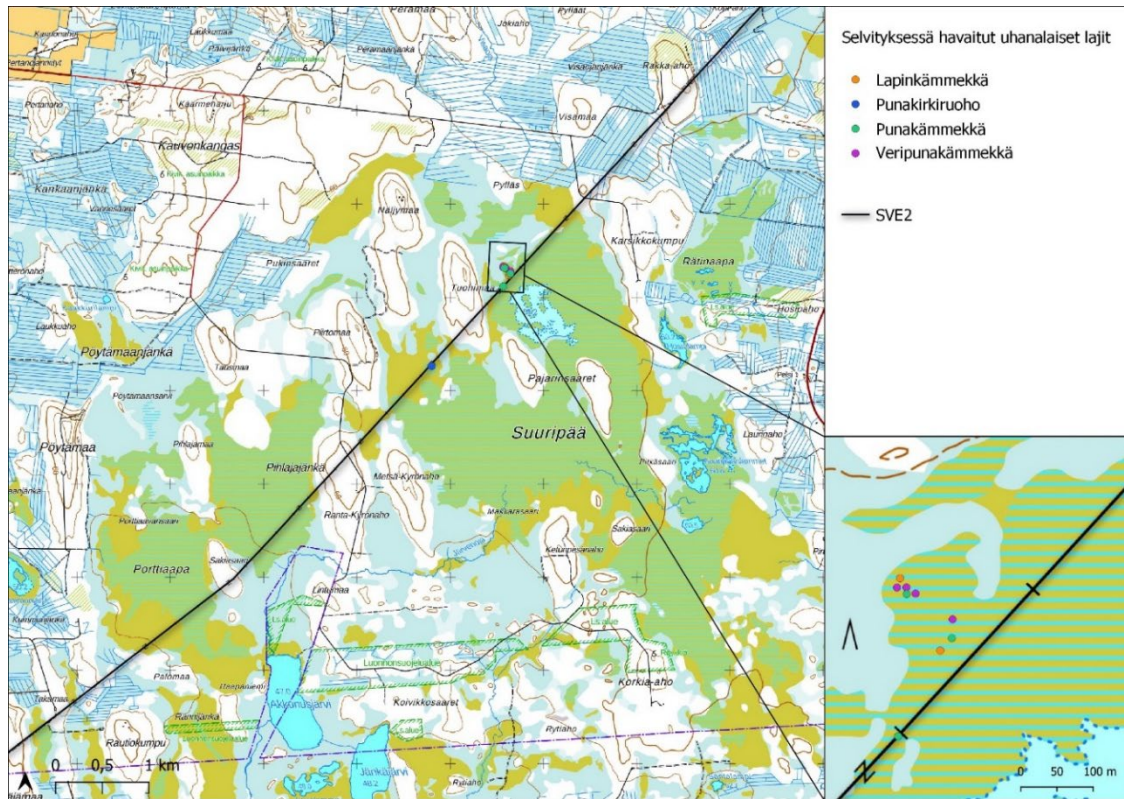
Kuva 10. Tuohimaa.

4.2. Lajit

Selvityksessä havaittiin seuraavat uhanalaiset putkilokasvilajit: suopunäkämme (Dactylorhiza incarnata subsp. incarnata, silmälläpidettävä NT), veripunäkämme (Dactylorhiza incarnata subsp. cruenta, vaarantunut, VU), lapinkämme (Dactylorhiza traunsteineri, vaarantunut, VU) ja punakirkiruoho (Gymnadenia conopsea, arvioimatta jätetty, NE, vuoden 2000 arvioissa määritetty vaarantuneeksi). Kaikki lajit ovat Pohjois-Suomessa lettolajeja, ja kaikkien edellä mainittujen lajien havainnot tehtiin Suuripään laajalta lettoalueelta. Natura-alueen tietolomakkeen mukaan alueella esiintyy myös lettosara (Carex heleonastes, VU) ja lettohernesara (Carex viridula var. bergrothii, VU), ja kasvupaikansa perusteella myös nämä lajit voivat esiintyä SVE2 reitillä, mutta tässä selvityksessä näitä ei havaittu.

Kirkiruohoa havaittiin useita yksilöitä toistensa läheisyydessä ja ne tallennettiin yhdeksi pisteeksi. Samoin puna- ja veripunäkämme kasvoi useilla havaintopisteillä useita yksilöitä.

23.11.2023

Kuva 10. Selvityksessä havaitut uhanalaiset putkilokasvilajit.

Kuvat 11, 12 ja 13. Selvityksessä havaittuja kämmeköitä. Kuvat vasemmalta oikealle: Punakämmekä, veripunakämmekä, lapinkämmekä.

23.11.2023

5. Johtopäätökset

Suuripään Natura-alue on huomattava luonnontilainen suoluontokokonaisuus, erityisesti edustavien lettoalueidensa vuoksi, ja arvokkaiden luontotyyppien ja uhanaisten putkilokasvien esiintymiä sijoittuu myös voimalinjan alueelle.

23.11.2023

Lähteet

Airaksinen O., Karttunen K., 2001: Natura 2000 -luontotyyppiopas. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskus, Ympäristöopas 46.

Hyvärinen E., Juslén A., Kemppainen E., Uddström A. & Liukko U-M. (toim.) 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Mäkelä K. & Salo P. 2021. *Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle*. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47/2021. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki.

Suomen ympäristökeskus, <https://luontotyyppienuhanalaisuus.ymparisto.fi>. Viitattu 10.09.2023.